

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam, 93. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 »
Félévre ——— 6 »
Negyedévre ——— 3 »
Egy hóra ——— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Hétfő április 25.

A kiegyezési javaslatok.

Nagybecskerek, április 25.

Néhány nap óta eloszlott a titokzatos homály, melybe a kiegyezési törvény burkolva volt; tisztán és világosan áll előttünk a nagy mű, mely tárgyilagossá kritika, igazságos bírálatra provokál. Terjedelmes, dustartalmu a javaslat, melyet nem szabad feltételes vizsgálódás tárgyává tenni, lelkiismeretes bírálónak nem szabad a javaslat egyes részeit kiszakítva, egymástól elválasztva megítélni. A kiegyezési javaslat egy organikus egészet képez, melynek minden egyes részét meg kell ugyan vizsgálni, de melyet megítélni csak egészében lehet.

A megítélés legbiztosabb mértéke a benyomásban van, melyet a javaslatok a két szerződő félénél keltek; és erre nézve egész tárgyilagossá vázoljuk a benyomást, melyet a javaslatok a sajtóban és a képviselőházban, valamint az osztrák reichsrathban előidéztek. Így mindenekelőtt konstatálhatjuk, hogy a magyar ellenzéki sajtóban a javaslatok ellen érdemleges kifogás nem igen akad és hogy bizonyos aggodalom lesz hallható, mely azt vitatja, hogy törvénynyé válhatnak-e a javaslatok. Az akadály nálunk a függetlenségi párt abszolút ellenzésében van, amely párt Ausztriával való minden szerződéses viszonyt ellenez és erre az elvre támaszkodva, egyelőre minden érdemleges diszkussziótól tartózkodik. Majdnem úgy fest a dolog, hogy a függetlenségi párt osztozik a nemzeti párt sorsában, amely dacára oppozíciójának, mindig zavarba jön, ha érdemleges és tárgyilagossá kifogásokkal kellene neki előállni és nem képes a kiegyezési javaslatokban fogatkozást konstatálni, mert olyat nem tud felfedezni.

Annak a bizonyító erőnek abszolút értékét, mely a negatív tünetben van, fokozza és megerősíti az osztrák sajtó és a reichsrathi kisebbségek magatartása. Ott a javaslatokat elfogadhatlanoknak, a dualizmus fentartásáért tulságos nagy árnak tartják és hevesen neki támadnak minden újításnak és engedménynek, melyek a javaslatokban vannak. A tőke a bankparitás ellen fordul, az ipar, a vámtörvényhozás és a fogyasztási adók ellen, az agráriusok az új állategészségügyi megállapodást gyűlölik lelkük mélyéből. Ilyen drágán nem kell nekik a dualizmus.

Ha csak egy kis része őszinte annak a lármának, mely Ausztriában zug, akkor a magyar kormány és élén báró Bánffy miniszterelnök már ezzel az egyelőre történt megállapodással korszakos sikert ért el, melynek fontosságát most még csak azért nem akarjuk méltatni, mert az ügy jelen állásában annak nyílt feltárása által többet ártanánk, mint amennyiért az ország érdekében felelősséget vállalhatnánk. Egyelőre az egyes javaslatok jelentőségének taglalására kell szorítkoznunk s nem szabad elárulnunk, minő dologi és erkölcsi értékük van Magyarországra nézve a vivmányoknak.

Egy azonban teljesen helyeseltetőnek tetszik s ez az, hogy mennél többet lármáznak odaát, s mennél többet hallgat a magyar ellenzék, annál nyugodtabban tekinthet a nemzet a szerződés ratifikálása elé.

Politikai hírek.

A király személye körüli miniszter. A félhivatalos „B. T.” mindazokat a híreket, amelyek az ő felsége személye körüli miniszter állásának betöltésével foglalkoznak, alaptalan koholmánynak jelenti ki.

A szász király jubileuma. D r e z d a, április 23. Albert király 50 éves uralkodói jubileuma fényes óvációk között folyik le, melyek élénken tanuskodnak arról a szeretetről, melylyel népe körül veszi, de nem kevésbé azon tiszteletteljes rokonszenvről, melylyel Európa uralkodói viseltetnek Albert király iránt. Tegnap este az udvari színházban diszeldadás volt. A király és királyné a fejedelmi személyektől körülveve a középső udvari páholyból nézték az előadást. Az előadást megelőző prólógus a nép hódolatát mutatta be a királynak. Ezután az előjáték és a „Mester dalnokok” 3. felvonása következett. Az előadás után a színház-téren fátylász zenét adtak a királyi pár tiszteletére. 14.000 fátylász és lámpionvivő, különböző egyesületek és testületek tagjai vettek részt a menetben és 2000 dalos ünnepi dalokat énekeltek. Reitter főpolgármester üdvözlő beszédet intézett a királyhoz, a melynek végzetével a sokaság lelkesült óvációban részesítette ő Felségét.

D r e z d a, április 23. Vilmos német császár délelőtt 9 óra 15 perckor érkezett ide. Albert király a császár fogadása után a pályaudvaron maradt. Ferenc József ő Felsége 10 óra 35 perckor érkezett meg s a szász király osztrák-magyar 3. sz. dragonyos ezredének egyenruhájában a Szent István-rend szalagjával ékítve fogadta. Ferenc József ő Felsége szász dísás-ezredének egyenruháját viselte a korona-rend és a fekete sas-rend szalagjaival. Az uralkodót Paar gróf lovassági tábornok főhadsegéd kísérte. Diszszolgálatra Planitz tábornokot rendelték ki ő Felsége mellé. Kölcsönös szives üdvözlés után a két uralkodó végigment a 108. lövész-ezred diszszázadának arcvonala előtt s ezután a királyi palotába hajtottak az első (17. sz.) dísás-ezred egy századától kísérve. Az Aitmarkt-on a felséges vendéget a zeneegyesület üdvözölte és Beitler drezdai főpolgármester „Hoch”-ot mondott ő Felségére. A palota udvarán ő Felségét a testőr-gránátos ezred diszszorsége fogadta. Az udvari személyzet a fölépcsőn állott díszben. A királyné és a királyi hercegnők a palotában üdvözölték ő Felségét. Lutzov itteni osztrák-magyar követ Szem-nizig utazott ő Felsége elé.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 27. Városi közgyűlés.
Május 5. Megyei áll. választmány.
Május 9. Közigazgatási bizottság ülése.
Május 15. Tiszti szék.
Május 15. Kerékpárverseny Nagybecskereken.
Május 16. Tavaszi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gősfűtő reggeli 6 óra től nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— Személyi hírek. Dr. Dellimanics Lajos alispán és Poroszkay Béla m. főügyész két heti tartózkodásra Olaszországba utaztak.

A hivatalos melléklet 87. számával.

— Buzaszentelő. „Add meg a mi mindennapi kenyérünket” — imádkozza a keresztény a Jézus konskripciójában reá maradt „Miatyánk”-ban, a szeretet vallásának ez egyik legszebb imádságában. A mindennapi kenyér még ott reménykedik a zöld bársonyba öltözött szántóföldön. Növeszti termékeny langy eső, életet kicserélő meleg napsugár, meg a gazda szeme, mely aggodva tekint hol le a fekete földre, az abból kikelő zöld szátra, mely sűrűn egymás mellett növekedvén, beborítja az ő földjét, hol meg föl az égre, melynek arculatjáról lesi le, hogy mi van fenn megírva az ő mindennapi kenyérére. Termékenyítő meleg esőt bocsát-e le a természet ura, vagy ölé fagyot? Ennek van most évadja s Orban napja elmultáig nem is szűnik meg félni a gazda s buzgón sóhajtozni a magasságbelihez. A katolikus egyház papja díszbe öltözvén s maga mellé vevén hiveit, harangok zugása és zászlók elővittele mellett megindul az istenadta kenyeret termő földek felé, odajárul a vetéstáblákhoz s szeretet igéket rebegvén, lekönyörgi áldását a mindenek sorsát intézőnek és szenteltvízzel meghintí a vetést, ráadván ezzel az istentől kapott áldást. Szép szokás ez, kivált ebben a földet turó országban, ahol a magyar emberek évről évre a vetés zöld szine adja minden reményességét arra, hogy az előtte álló köz.ál jövődében remény szállja meg házat és háza népét. — A mai ünnepségek a szokásos rendben folytak le. Az ünnepi körmenet Szabó Ferenc esperes vezetése mellett vonult ki a földekre, a hol megáldották a vetést.

— Uj tolmács. A nagybecskereki kir. törvényszáknél üresedésben levő román tolmácsi állásra a kir. törvényszék Vulkán Mátyás nagybecskereki lakos, nyugalmazott albirót nevezte ki.

— Április 11. Két községből kaptunk ma tudósítást; mindkét helyen hazafias kegyelettel ünnepelték meg április 11-ikét. Orlovátón a községi iskola dísztermében Márkucz Márk jegyző fejtegette hazafias beszédében a nap jelentőségét. Ugyanekkor ültetett el a község lakosága a piac téren négy fát, melyeket Rószay Jenő, Dellimanics Lajos, Daniel Ferenc és Orlovát község nevére kereszteltek el. — Czarepaján Palanácsky Gyula községi jegyző mondott hangulatos megnyitó beszédet magyarul, A l e x i e s Sebő közs. tanító pedig szerbül. Az emlékbeszédet Berninger Ferenc állami tanító tartotta meg magyarul, majd Gyurin Lyubomir szerb nyelven.

— Ebéd gróf Csekonics Endrénél. Zombolyáról írják lapunknak: Az e hó 24-én végbement sorozások után a sorozó bizottság összes tagjai, Csekonics Endre gróf v. b. t. t. szívélyes meghívásának engedve, ebédre gyűltek össze a grófi kastélyban. Az ebéden jelen voltak: Dr. Dellimanics Lajos alispán, Főris József főszolgabíró, dr. Csávossy Ignác tb. főszolgabíró, dr. Michels Mátyás járási orvos. A sorozó bizottság katonai tagjai részéről: Mayer őrnagy, Rottenberg törzserő, Cziriák ezredorvos, továbbá Püfferting, Langer és Riedl főhadnagyok. Az ebéd, melynek kedélyességét a grófi pár szeretetreméltósága nagyban emelte, csak a késői éjjeli órákban ért véget.

— Óváció egy tanítónőnek. A általában rögsőnek nevezett tanítói pályán kétségkívül a legszebb elismerés, melyben tanító részesülhet, tanítványainak szeretete és ragaszkodása. A hálás szeretet ily szívből fakadó nyilvánulásában volt része szombaton Brájer Erzsike tanítónőnek, a helybeli községi tantestület derék és ügybuzgó tagjának, midőn férjhez menetele alkalmára vett szabadságát megkezdte. Tanítványai gyermeki szívük sugallatát követve, díszes ajándék és egy szép virágcsokor ányujtása mellett vettek a viszontlátásig bucsút szeretett tanítónőjüktől, kit a gyermekek ragaszkodásának ily szép megnyilatkozása könnyekig meghatott.

— Változik a menetrend. A Kikinda és Nagybecskerek között járó-kelő közönség nem lesz épen elragadtatva attól az új menetrendtől, mely május elsejével lép életbe.

A szeged—karlovai és nagy-kikinda—nagybecskereki vonalakon ugyanis a következő új menetrend szerint fognak a vonatok közlekedni: A jelenleg Szegedről este 6 óra 20 perckor Karlovára induló vegyes vonatnak egyidejű megszüntetése mellett, Szegedről a Budapest felől érkező gyorsvonathoz való csatlakozással d. e. 11 óra 51 perckor egy új személyvonat fog indulni Karlovára, mely oda d. u. 2 óra 24 perckor érkezik. E vonat Karlován csatlakozást fog közvetíteni a jelenleg d. u. 1 órakor Nagy-Kikindáról Nagy-Becskerekre induló vonathoz, mely Nagy-Kikindáról d. u. 1 óra 26 perckor fog indulni és Nagy-Becskerekre d. u. 4 óra 45 perckor érkezik. Ennek az „új rendnek“ van egy előnye és egy hátránya. Az előny abban rejlik, hogy ezentul Kikindán kényelmesen meg lehet ebédelni, az árnyoldala pedig az, hogy $\frac{1}{2}$ órával később érkezünk Nagybecskerekre.

A temesvár—buziási vonalon június 1-től szeptember 15-ig bezárólag a fűrdő évad tartamára mindkét irányban 1—1 új személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Buziásról d. e. 11 óra 25 perckor indul és Temesvár-Józsefvárosra d. u. 12 óra 56 perckor fog érkezni; Temesvár-Józsefvárosról pedig d. u. 2 óra 40 perckor indul és Buziásra d. u. 4 óra 14 perckor érkezik.

A jassenova—aninai vonalon a Marillavölgybe és Steierlakra való utazási menettartam megrövidítése céljából június 1-étől augusztus 31-ig bezárólag mindkét irányban 1—1 új személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Jassenováról d. e. 9 óra 20 perckor indul és Aninára d. u. 1 óra 46 perckor érkezik; Anináról pedig d. u. 12 óra 25 perckor indul és Jassenovára d. u. 4 óra 55 perckor érkezik. Ezen vonatok közlekedésének tartama alatt a Jassenováról d. e. 9 óra 25 perckor Aninára induló és az onnét d. u. 4 óra 51 perckor Jassenovára visszaérkező vegyesvonatok nem fognak közlekedni. A torontálmezei közönséget érdeklő fővonalakon semmiféle változás nincsen.

— **Katonai előléptetések.** A májusi katonai előléptetések alkalmából a nagybecskereki háziorvosok között a következők: A honvédségnél főhadnagy lett Vogel Akos, a 29-ik gyalogezrednél százados: Wessely főhadnagy, főhadnagy pedig Kovács Ernő hadnagy.

— **Egészségtelen liszt.** A „T. K.“ írja: Ebben a kenyerszük világban a kikindai rendőrség már másodikban jött nyomára annak, hogy a kikindai piacon rossz és egészségtelen lisztet árulnak. Tegnapi rendőrség négy öt kofától kobzott el ilyen mindenféle komisz keverékből előállított lisztet és abból sültött kenyeret, a lisztet a rendőrség vegyelemesztetés céljából az országos vegykeresleti állomásra Budapestre küldötte. Mint értastulánk, a lisztet egy tekintélyes helybeli kereskedő hozza forgalomba.

— **Örült asszony.** Satarcováról írják, hogy a községben nagy a részvét a szép Brana Niklának iránt, a ki hirtelen megőrült. Az önjöngési düh annyira erőt vett a boldogtalan asszonyon, hogy éjnek idején kisompolygott saját házából s az utcán menve, több idegen házba berontott, hol az összes edényeket, ablakokat, tükröket, képeket stb. darabokra törte, majd pedig csecsemőkre veté magát s azokat fojtogtani kezdte.

— **Érdekes végrendelet.** Satarcováról írja levelezőnk: Rauner Mihály, községünk derék polgára minapban végrendeletet csinált, mely szerint 20 000 koronás alapítványt fog hátrahagyni, hogy annak kamataiból községünk 20 legszegényebb iskolagyermekére minden évben felruházások. E nemes tettéért községünk lakossága mindenkör hálás szívvel fog visszaemlékezni jóltövőjére. Ezenkívül végrendeletében van még egy érdekes pont, mely szerint 2000 koronás alapítványt tesz, hogy annak kamataiból községünk legifjabb „Mihály“ évente 20 koronát kapjon. Minthogy

Satarcován meglehetősen szegények az emberek, nagy kilátás van arra, hogy az újszülött gyermekeket mind Mihályra fogják keresztelni.

— **Csillaghullás.** Angyal kellett az Istennek, ártatlan kis angyal s elküldte szolgálait a földre, hogy hozzák el neki a legdrágább gyermekeket. Gyarló emberek vagyunk, nem szabad a végső ellen szegődnünk s még ki sem mondhatjuk keblünk keservét, mikor azt vesszük el az égiek, a ki kedves mindnyájunknak s így oda nőtt a szívünkhez, hogy szinte elvénzik az a szív is, a mikor elszakad tőle. Hát nem keserű tréfája a sorsnak: egyszerre viszi el két gyermekét az édes anyának s két halállal ejti gyászba a kised családát. Dr. Kis Sándornak, mi közszeretben álló piarista poétának sógórá, Berea v a i Gábor polgártársunkat és nejét, szüli. Kis Erzsébetet érte a nagy csapás. Őt és fél éves Terézke leányuk tegnap virradóra négy hónapi súlyos betegség után meghalt. Az édes anya megörjítő fájdalmában ráborul a kis holt testre s az alatt a másik ágyon haláltusáját vívja a 4 hónapos Sándorka, a ki néhány óra alatt követi néniáját abba a boldogabb másik hazába a hol örökös a béke s jobb az emberek. Erdemes véletlenje a sorsnak, hogy mindkét gyermek egy napon született, december 12-én s egy napon vitték magukhoz az égiek. Nyugodjanak békében az ártatlan kiseddek, s szűlők pedig nyugodjanak bele a változhatlanba. Az isten akarta, teljesedjék az ő akarata. Dr. Kis Sándor a következő megható verset írta ez alkalomból:

Terézke — Sándorka.

(1898. április 14.)

Virágfakadást virág elmulása!
Hát ez a természet örök virulása?
S nem szabad a szívnek szegődnie érte,
Veszteség fájdalma bármi mélyen érte?

Ily korán multál el, édes kis virágunk;
S vissza a haláltól hasztalan kívánnunk.
Meghajlunk, megnyugszunk kicsiny keresztvednél:
Földön virág voltál, mennyben angyal lettél.

Egyedül nem bírtál mennyébe fölmenni;
Magaddal kellett még kis öcsédet vinni!
Feszülő hajnalban indulál te utra;
Délután a halál csak megjelent újra.

S elvitte utánad azt a kicsi lelket,
Kiben itt örömed, betegem te litted.
Oh, meg se lássátok, lelkünkben mi gyász van;
Örvendjétek együtt fenn a mennyországban.

Dr. Kis Sándor.

— **Vérfertőzés.** Paancsováról írják: Letört, bus leány áll meg a bírő előtt. Az édes anyja is ott van mellette. Sirásba, zokogásba fúl a szó, mikor az anya szava panasza, irtózatos panasza, nyílik. Asszony a férje ellen, leány az édes apa ellen tesz súlyos panaszt egygyalázatos, alávaló tettről.

— En reggel munkába mentem, szől keserű hangon az anya.

— Eleteimet fenyegette, agyon akart ütni, . . . és görögös zokogásban nyilatkozik meg a leány nagy gyalázata.

A bírő felvitte a panaszt és Torontál-Almászon egy virulának indult szept 14 éves leány hervadásnak pusztul, talán a korai halálnak. Az édes apja gyalázatos büne . . .

— **Kivándorlás Torontálból.** A „Módos és Vidéke“ írja: Nemzetgazdasági szempontból sajnos formákat ölt most az Amerikába való kivándorlás. Az ország legjobb, legszorgalmasabb, legbuzafiasabb mezőgazdasági osztályát ragadta meg az Amerikába való kivándorlási vágy. Es ezek nem ügyönkök lelketlen ámitása és családja folytán, hanem önelhatározásból hagyják itt hazájukat. Svájciaink vándorolnak ki, még pedig a jobb módúak, kik aztán mindjárt szegényebb családokat — munkaerőként — visznek magukkal s értéket az egész utazási költséget viselik Istvánfildről jelentik, hogy husvét vasárnapján onnan három 16 tagból álló család ment utnak Amerikába. Az egyik jó módú $\frac{1}{2}$ telkes paraszt, s vagy 10000 frt vagyont vitt magával. A másik két család napszámos familia; házikójukat eladták s gazdag rokonjukkal mentek. A torontáli és temesmezei svábok kivándorlása ugy kezdődött, hogy 7-8 év előtt József-falváról (Temes megye) három jómódú sváb család jó pénzért eladott mindent s kivándorolt Amerikába. Ezek egy-más mellett kaptak kétszáznyolcvan hektáros farmot, 5 frtot fizetve hektáronként egyszer és mindenkora a három farm egy nagy város közelében van, ahová svájciaink terményeiket viszik és érte aranyat hoznak haza. Ez a három család évente 2-szer 3-szor küld ömerősöineket és rokonainak hírt, melyekben sorsukat ugy vázolják, mintha csak ott volna a földművesek paradicsoma. Es

ezeknek a hírekre évről évre számos sváb család vándorol oda, a hol ez a három család telepedett le. A kivándorolt első három sváb család szóta már 40 családra szaporodott föl, s egész kis kolóniát képeztek. Vigasztalás még ennél a kivándorlásnál tehát az a körülmény, hogy ezek az életre való szorgalmas és becsületes emberek nem esnek lelketlen ügyönkök kezeikbe, kik kifosztanák mindenüktől s ott hagynák astán a fakeresztnél.

Szinészet.

Két bemutató.

A dicséret őszinte hangján kell megemlékeznünk Halmay igazgatónak arról a törekvéséről, hogy majdnem esténként a legújabb darabokkal ismerteti meg a nagybecskereki közönséget, még pedig — s ezt különösen hangsúlyozni kívánjuk — mindig gondos, összevágó előadásban.

Ime ismét abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy két premiere-ről beszámoljunk. Mindkettő magyar szerzők műve s így kétszeres örömmel konstatálhatjuk azt a kétségtelen sikert, melyet e két darab nálunk is aratott.

„A Talmi hercegnő“ Konti legújabb operettje. A pápaszemes kritikusok felrójják hibájául, hogy a zenéje nem eredeti s csakugyan, a ki egy kevés zenét hallott már életében, folyton folyvást találkozik kedves régi ismerősökkel. De istenem! hány kereskedő csinál briliáns üzleteket kölcsönvett tőkékkel! Ki kérdezné Kontitól, honnan veszi ő a melódiait, mikor azok oly fulbemaszóak? Sohasem tudjuk ezt az egyetlen operetteszerzőnket, ki olyan zenét is tud írni, amelyet széles ez országban mindenütt az ivesen játszanak és dudolnak. Az operette szövege is pompás, bár nem egészen új motívum. Kövessy Albert írta, a nagybecskereki közönség egy kedves régi ismerőse. Két szomszéd hercegség sorsát tárgyalja, mely valahol a Bretagnében volna található, ha egyáltalán léteznék. A fiatal hercegnék el kellene vennie a szomszéd hercegnőt, de az ő szíve már másé, egy aranyos kis paraszt menyecskéé, kiről természetesen kiűl, hogy tulajdonképpen ő a hercegnő, a ki csak azért öltözött álruhába, hogy a vadász feleségét megmentse a fiatal herceg udvarlásától. Ezt a cselekményt néhány sikerült epizód tarkítja, nem hiányoznak a Kövessi-féle szójátékok sem, melyeket ő mindig a való életből vesz, a szerelmesek mindnyájan boldogan kezét foghatnak e darab végén, a mi poetikus mondanivalójuk van, azt elmondják a Makai gyönyörű rimeiben és a Konti dallamos zenéjével, kelle hát csodálkozunk azon, hogy a darabnak nálunk is nagy sikere volt?

A szerzőkön kívül azonban a szereplőknek is nagy részük van a sikerben. Léva y Sáriának eddig Margaritta a legjobb szerepe. Szép alakja, (melyet ezuttal először mutatott be trükk-szerepben) kifejező arca, kellemes kis hangja, mindmegannyi bocsos tulajdonágok, melyekkel annyi temperamentum és chic párosul, hogy teljesen érthető az a rendkívül meleg fogadtatás, melyre a kisasszony minden egyes feljötténél talál. Kötőné partnere volt Halmayné, ki eleven és jellemzotes játékaival és igen szép énekével nem egyszer ragadta tapera a hallgatóságot. Tisztái a Darius hercegből, Nagy Gyula a Cognac hercegből csinált pompás, kacagtató alakot. A többi szerepeket Juhász, Juhász né, Torday és Baranyai látták el igen dicséretesen. A zenekar, melyet Várady vezetett, derekasan megbirkózott nehéz feladattal.

Szép sikere volt a tegnapi premierenek is. Géczy „Ördög mátkája“ t adták, melylyel a nemrégben felfedezett szerző ismét szép tanuvelét adta kiváló tehetségének. Don Carlos és Sarah grófnő a székely parasztélet keretében, ez volna körülbelül az „Ördög mátkája“. Ez a népiélet azonban oly mesteri kézzel van festve, hogy Géczynek ma aligha van számbavehető konkurrensa. A közreműködők mindent elkövettek, hogy az érdekes darabot diadaira juttassák. Még pedig a legszébb eredménnyel. Halmayné még sohasem játszott annyi becsüszéggel, sohasem

beszél oly szivreható hangon és nem dalolt oly szépen, mint tegnap. Kapott is tapsot bőven. Kápolnay Juliska nagy rezignációval játszta a fiatal mostohát, de a népszínmű nem épen az ő tere. Törül metszett székely alak, tartásban és beszédben egyaránt kitűnő volt Halmai. A többi szerepekben Déri, Juhász, Juhász, Gőz Aranka, Baranyay, Tisztay jeleskedtek. Ez utóbbit néhányszor nyílt színen is megtapsolták. Tóth Erzsí igen ügyesen járt el egy székely táncot, melyet a közönség meg is ismételtetett.

A ház mindkét estén egészen megtelt.

—r.

Törvényszék.

Ki a gyilkos?

— A szárcsai hármasság. —

— április 25.

Érdekes és felette bonyolult bűnyügyben kezd meg holnap a végtárgyalást a nagybecskereki királyi törvényszék. Az előzmények a következők:

Albu Fülöp szárcsai lakos nem a legjobb egyetértésben élt a feleségével, a miért az asszony több ízben el is hagyta az urát és hazament szülői házába.

Az eset előtt egy héttel Albu Fülöp német visszatért szüleihez és férje személyes, valamint Olla Pável szolgálja által közvetített hívására jött csak újra haza.

1897. évi július 21-én este Albu Fülöp ittasan tért haza és nejével együtt a tornácra levő ágyra feküdtek, míg szolgálk: Olla Pável és Csinezan Pável az istálló melletti ágyba tértek aludni.

A helyszínére sietett esendőrség a nyomozatot azonnal Albu Fülöp szolgálai ellen indította meg. A községhezához előállított Olla Pável előadta, hogy a kérdéses esetén alig hogy pihenőre tértek, Albu Fülöp veszekedni kezdett nejével. Ejjél tájban Albu Fülöpné segélykiáltására felébredt ő és Csinezan Pável, utóbbi az ágyról leugrott, ő pedig az ágy mellett állott és a közben látták, hogy Albu Fülöp fejével üti ágyban fekvő nejét, mikor pedig Albu észrevette hogy figyelik, fejével felejük jött és azzal az istálló ajtóban álló Csinezan Pávelt többször fejbe ütötte.

Olla Pável erre Csinezan Pável védelmére kelve, az ágy alól egy husángot húzott elő és ezzel Albu Fülöpöt fejbe ütötte. Albu most a fejével neki fordult, kétszer feléje csapott, de ő az ütésekkel a husággal felfogta.

Látva azonban a veszélyt, futásnak eredt, Albu Fülöp pedig üldözőbe vette s az udvarban kergette, majd utána hajította a fejszét is. Ugyanakkor azonban az udvarban lévő moslékos dűsében elbukott s akkor Olla felhasználta a kedvező pillanatot, felkapta a fejszét és azzal a földön fekvő Albu Fülöpöt agyonverte.

Ezt a vallomást tette a vizsgálóbíró előtt is július 24-én történt kihallgatás alkalmával, kijelentve, hogy ezt a községjeljáróság előtt, minden kényyszer vagy rábeszélés nélkül már elmondotta.

Augusztus 11-én ezt a vallomását ismételte és kijelentette, hogy Albu Andriának, a ki a gyilkossággal szintén terhelve volt — ebben nincs része.

Szeptember hó 26-án önként jelentkezett a vizsgálóbírónál Olla Pável és a 27-én folytatólag felvett vallomásában a következőket adta elő:

A hogy Albu Fülöp július 21-én este haza jött, összepörölt a feleségével. Erre neki eszébe jutott, hogy Albu Fülöp akkor, a mikor őt feleségének haza hívása végett szüleihez küldötte, azt mondotta, hogy csak még egyszer jöjjön haza a felesége, többé nem fog elmenni tőle; és ezt kombinálva azzal, hogy Albu Fülöp őt és Csinezan Pávelt akkor este minden ok nélkül elkergette a háztól; azt gondolta, hogy a perlekedésből baj lesz. Miután pedig Pankaricsán Máxáné őt arra kérte, hogy ha veje Albu Fülöp az ő leányával ismét perlekednék, adja ezt neki és Szára leányának tudtul, az ágyból azonnal felkelt, Pankaricsán Szarához futott s közölte vele, hogy Albu Fülöp, ismét veszekszik nejével.

Pankaricsán Szára felhívására azután elment Pankaricsán Jankuhoz és ezzel is közölvén a perlekedést, ez Bogán György nevű szolgálójával botokkal felfegyverkezve előbb Pankaricsán Szarához, innen pedig most már négyen a kerten keresztül Albu Fülöp udvarába mentek.

A mikor ide értek, épen ekkor ütötte fejével Albu Fülöp a feleségét.

Csinezan Pável ezt télenül nézte. Pankaricsán Janku erre Albu Fülöpnek rontott és őt fejével addig verte, a míg csak mosgott. Ez-

után neki ment Csinezan Pávelnak és a fejszével est is leütötte.

A mikor Pankaricsán Janku Albu Fülöppel és Csinezan Pávellal végzett, Olla Pávelt kitanította, hogy a esendőrség előtt, a mely őt bizonyára kérdőre fogja vonni, tagadjon és ha már vallania kell, vállaljon magára mindent, mert büntetést nem kap és ő azért, mert magára vall 10.000 frtot (tizezer) fog neki jutalmul adni.

Ez a pénz kecsegtette arra, hogy úgy valljon, a mint azt a esendőrség előtt előadta, miután ezek kizásai alatt vallomást kellett tennie és fogadása mellett — a melyre Pankaricsán Janku kitanította, — meg nem maradhatott.

Csak hogy később kiderült, hogy Olla Pável nagyon is sok tudományt sajátított el a börtönben s nagy reffineriával komponálta meg a meséjét, a miert le sem lehetett Pankaricsánt tartóztatni, a ki egyébként is jó módu gada.

A nagybecskereki kir. törvényszék büntető tanácsa ez alkalomra a következőképpen alakult meg: Elnök dr. Duka László, előadó dr. Polgár Sándor, szavazó bíró Kövér Lajos. A vádhatóságot dr. Milassin Kálmán képviseli.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 25.)

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén megkezdte a lelkészi jövedelmek kiegyenlítéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Barta Ödön felszólalása után a vita folytatását holnapra halasztották.

Nagybeteg főherceg.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Feladatott reggel 9 órakor.) Bécsből jelentik, hogy Lipót főherceg állapota felette aggasztó. A beteg aligha éri meg a holnapi reggelt.

Harc az önálló vámterületért.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi és 48-as párt tegnap népgyűlést rendezett Nyiregyházán az önálló vámterület érdekében. Kossuth Ferenc és kísérete reggel érkeztek a városba, de sem a vasutnál, sem a városban nem fogadták őket. A képviselők még este visszatértek a fővárosba.

Háboru.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Havannahból jelentik, hogy 12 hadi hajóból álló amerikai hajóraj az este odaérkezett és állást foglalt Morró erődéből még este 11 órakor tiz lövést intéztek az amerikai hajóraj ellen, azonban eredménytelenül, mert az amerikaiak nem viszonozták a tüzelést. A hajóraj Havannaht egyébként békés ostromzár alá vette.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorkból jelentik, hogy az Egyesült-Államok cirkáló hajói tegnap ismét elfogtak két spanyol hajót.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorkból telegrafálják: A Kubai felkelőkkel megállapodás jött létre az együttműködés iránt. A napokban a kubaiaknak, hadihajók védelme alatt hadiszereket szállítanak, néhány amerikai kikötőben pedig aknákat helyeznek el.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: A tengernagyok tegnap értekezletet tartottak, melyen megállapították a tengeri háboru tervét.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hongkongból jelentik, hogy az ottani amerikai hajóraj lepecsételt rendeletekkel utnak indult.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból telegrafálják, hogy a tegnapi nap folyamán 10 millió pizetát deponáltak a hajóhad szaporítására.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Feladatott d. u. 2 óra 10 p.) Havannahból jelentik, hogy a lelkesedés folyton tart. Az ellenséges flotta még mindig Havannahval szemben áll. Az éjszaka beálltáig semmiféle gyanus hajó nem mutatkozott. Ma reggel kihirdetett, hogy a nem amerikai hajók parancsnokai, kiket Spanyolország elleni műveletekért elfognak, közönséges tengeri rablóknak tekintendők.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Feladatott d. u. 3 órakor.) New-Yorkból telegrafálják, hogy a „Katalin” nevű spanyol gőzöst ma reggel az amerikaiak elfogták. Igen valószínű, hogy az amerikai flotta még a mai nap folyamán elkezd Havannát bombázni.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy a kormány a folyton emelkedő gabonaárak miatt meg akarja szüntetni a gabonavámokat.

Letartóztatott képviselő.

Budapest, április 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénból jelentik, hogy Angeloponis képviselőt felség sértés miatt letartóztatták.

A tőzsdéről.

Budapest, április 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat kielégítő, forgalom mérsékelt, az árak 25—35 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza márc.-ápr. 14 25—14 35
 Buza tavaszra 13 77—13 79
 Buza szept.-októberre 10 62—10 64
 Kukorica máj-juniusra 5 90— 5 92
 Zab márc.-április 6 00— 6 02
 Zab szeptemberre 6 02— 6 04
 Repce 12 90—13 00

Városi színház.

Nagy-Becskerek, hétfőn 1898. április hó 25-én.

Zóna-előadás fél helyárrakkal, adatik:

A kikapós patikárius.

Bohózat 4 felvonásban. Irta: Gondillot. Fordította: Heltay Jenő.

Személyek:

Fourgeot	—	—	—	—	Nagy Gyula
Ferdinand	—	—	—	—	Déri Béla
Bertinet	—	—	—	—	Tisztay Miksa
Paturin	—	—	—	—	Baranyai Ferenex
Carjól	—	—	—	—	Palotay Gyula
Casimir	—	—	—	—	Torday Béla
Labricelle	—	—	—	—	Nagy Kálmán.
Detire	—	—	—	—	Keresztesi Sándor.
Adolphe	—	—	—	—	Torday Károly
Leonide	—	—	—	—	Tuboly Klementin.
Paulette	—	—	—	—	Gőz Aranka
Brigitte	—	—	—	—	Szepesi Paula
Paturine	—	—	—	—	Juhász
Amandine	—	—	—	—	Daróczy Ilka.

Történi az 1. 8. 4-ik felvonás Párisban, a második Bungenyben. Idő: ma.

Kezdete 7 és fél órakor.

Nyilttér.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejtethetlen férjem elhunytá alkalmával, úgy személyesen, mint levélbeni részvét nyilvánításukkal fájdalomukat megosztották, — úgy az én, mint az egész család halás köszönetét.

381-1.1 Özv. Vadász Kálmánné.

*) Az e rovat alatt közöltektől nem vállal felelősséget a szerk.

23486. szám. 1898.

Torontáivármegye alispánja.

Pályázati hirdetés.

Torontáivármegye törvényhatóságánál ujonnan rendszeresített évi 800 frt fizetés és 200 frt lakbér illetményvel javadalmazott VIII-ik aljegyzői, valamint két II-od oszt. árvaszéki ülnöki állás egyenként évi 1000 frt fizetés és 200 frt lakbér javadalmazással és lemondás folytán megüresedett évi 900 frt fizetés s 150 frt lakbérrel javadalmazott egy szolgabírói, nemkülönben az esetleg megüresedhet más állásokra rendes választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cikkben megszabott minősítést s netán eddigi szolgálatukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket — nyelvismereteik kitüntetésével — azok, kik szolgálatban állanak, hivatali főnökük útján folyó évi május hó 15-ik napjáig Rónay Jenő főispán ur Ó Méltóságához címzetten hozzám nyujtsák be.

Dr. Dellimanics,
alispán.

369—83

3170. szám. kig. 1898.

375—3.2

Pályázat.

Az elhalálozás folytán megüresedett Torontál Szécsányi községi szülésznoi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 120 frt évi fizetés és 1 frt 50 kr. látogatási díj minden szülésnél.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a törvényben megkivánt képesítésüket igazoló felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi május hó 15-ig adják be, mivel a később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A német nyelv ismerete kívánatos.
Módos, 1898. évi április hó 20.

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabíró.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

3728. számhoz

I. 1898.

Pályázati hirdetés.

Torontáivármegye tbcsei járásba kelezett Karlova községben a **segédjegyzői és irnoki állás** üresedésbe jött.

Javadalmazás: segédjegyzőnek 500 frt évi fizetés, 100 frt uti átalány és szabad lakás.

Irnoki évi fizetés 420 frt.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeket ez évi május hó 9-éig hozzám benyujtsák, mert a későbbben beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

A szerb nyelv bírása megkivántatik.

T.-Becsén, 1898 évi április hó 14-én.

376—3.2

Lowieser,
főszolgabíró.

Béga-Szent-Györgyön a főutcán levő, ezelőtt Buchwald-féle házban egy **3 szobából és mellék helyiségeiből álló**

lakás üzlethelyiséggel,
nagy kotárkával, továbbá istállóval és kerttel

381—1.1

azonnal bérbeadó.

Közelebbit Béga Szt.-Györgyön Kürschner Ignác urnál vagy Deutsch Zsigmond tulajdonosnál Nagybecskereken.

Ugyanott megvételre kerestetik körülbelül

300 méter régi, használt cső

mezei vízvezeték létesítésére.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pócegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST. VI. KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

126-40.12

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. —

1898. Ujdonságok

raktáron

275—28.8

WAFFENRAD (SWIFT), STIRIA stbből
eredeti angol és amerikai gyártmányok.

Lánc nélküli

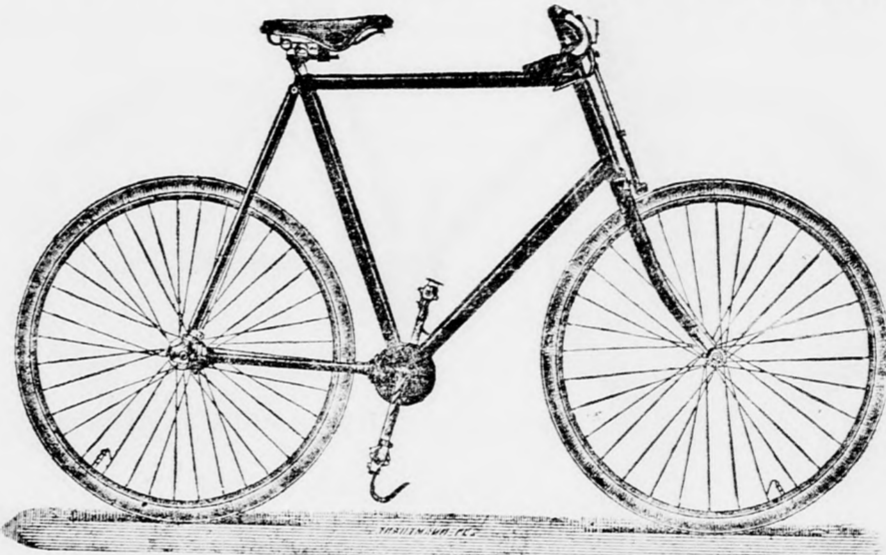
kerékpár!

„GAAOLIN“ nélkülözhetetlen minden kerékpárosnál, szeg stb. nem árthat többé a guminak. Kizárólagos képviselő

Torontáivármegye részére:

NOVÁK J. C.

NAGY-BECSKEREKEN.

Naponta oktatás a pályán.

Dr. HÖGYES-féle

az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbatét.

Egy talpmű, mely hossz s kísérletek és fáradságok eredménye, hivatta van, hogy az emberi test leglényesebb részét megóvja a meghűléstől. Niucs többé tyukszem, borkeményedés, lábfeltörés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét dr. Högyes-féle szabadalmazott asbest talpbatéttel látja el. Csakban szenvedőknek és köhögésre ingerülteknek megbecsülhetlen értékű.

Az asbest talpbatét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Ár: páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen. 323—50.4

Általános Asbestárny-gyár betéti társaság Budapest VI. Sziv-utca 18.

GARA ÉS TÁRSA

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusítói
Budapest, Károly-körut II.

A nagy m. k. osztálysorsjáték első osztályának huzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt — —
egy fél sorsjegyért 3 frt — —
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr.
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

GARA és TÁRSA a m. k. szabad. osztálysorsjáték főelárusítói
Budapest, Károly-körut II. (368—3.2)